

Motion till riksdagen 2020/21:2224

av **Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M)**

Inför en möjlighet till förvarstagande av särskilt farliga brottslingar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet till förvarstagande av särskilt farliga brottslingar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I flera länder finns möjlighet till fängelse på obestämd tid för förövare som anses särskilt farliga. I Kanada används begreppet ”dangerous offender” för förövare som upprepade gånger gjort sig skyldiga till allvarliga vålds- eller sexualbrott. Sedan 2008 tillämpas en omvänd bevisbörda, som innebär att när en person gjort sig skyldig till tre sådana allvarliga brott, går bevisbördan över på vederbörande att visa att han eller hon inte utgör en fara för samhället. Den som har klassats som dangerous offender kan ansöka om frigivning men om vederbörande bedöms som fortsatt farlig kan straffet i praktiken bli livstids fängelse. Det innebär alltså en möjlighet till livstids fängelse trots att det inte är föreskrivet för det enskilda brottet.

Ett liknande regelverk finns i England och Wales, då någon döms för terroristbrott eller allvarliga vålds- eller sexualbrott.

I Norge finns inte livstids fängelse, men den som döms till förvar (forvaring) kan i praktiken hållas fängslad på livstid. Förvarstagandet tidsbestäms men kan förlängas med fem år i taget obegränsat antal gånger. Förvar kan bli aktuellt för den som begått ett allvarligt brott mot person, i syfte att skydda samhället. Det kan också aktualiseras om brottet inte är lika allvarligt men brottsligheten upprepad.

I Sverige kan en farlig förövare inte hållas avskild från samhället på livstid, trots att han eller hon gjort sig skyldig till upprepad allvarlig brottslighet, om inte livstids fängelse är föreskrivet för det enskilda brottet eller vederbörande har begått brottet under påverkan av en allvarlig psykisk störning. Om det senare är fallet, kan vederbörande dömas till slutet rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning. Men

för en person som exempelvis upprepade gånger gjort sig skyldig till allvarliga sexuella övergrepp men som inte bedömts ha gjort det under påverkan av en allvarlig psykisk störning finns alltså inte den möjligheten, eftersom det för varje enskilt brott inte är föreskrivet livstids fängelse. För grovt sexuellt övergrepp mot barn är föreskrivet max sex års fängelse. Även om tidigare brottslighet är försvårande vid påföljdsbestämningen, kan en person som flera gånger gjort sig skyldig till ett så vedervärdigt brott efter relativt kort tid röra sig fritt i samhället igen och därmed utgöra en fara för samhället.

Svenska domstolar bör få större möjligheter att skydda samhället från uppenbart farliga förövare. Därför bör möjligheten till förvarstagande av särskilt farliga förövare (dangerous offenders) övervägas i Sverige. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Maria Malmer Stenergard (M)

Jessika Roswall (M)